

Brusel 4. listopadu 2016
(OR. en)

13617/16

JEUN 84

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. předchozího dokumentu:	13344/16 JEUN 76
Předmět:	Mladí Evropané v centru moderní Evropské unie – <i>politická rozprava</i> (veřejná rozprava podle čl. 8 odst. 2 jednacího řádu Rady [na návrh předsednictví])

Po konzultaci Pracovní skupiny pro mládež vypracovalo předsednictví přiložený diskusní dokument, který se předkládá jako základ pro politickou rozpravu na zasedání Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport konající se ve dnech 21. a 22. listopadu 2016.

Mladí Evropané v centru moderní Evropské unie

Diskusní dokument předsednictví

Úvod

Změny společenských a rodinných struktur, chybějící pocit bezpečí a spravedlnosti, špatná integrace, nedostatek příležitostí a šancí na lepší budoucnost mladých lidí – to jsou jevy, se kterými se v evropské společnosti setkáváme na každém kroku. Kromě toho tendence k extremismu a radikálním řešením, nárůst ultrapravicových a ultralevicových stran a nedávné migrační vlny stále více polarizují společnost. Referendum ve Spojeném království vyvolalo ještě zásadnější diskusi o evropském projektu, o jeho základech a o hodnotách, na nichž byl vybudován.

Postavení a životní perspektivy mladých lidí jsou nyní zcela jiné než dříve a za posledních několik let se velmi rychle změnily. Ačkoli je dnešní mladá generace obecně vzdělanější než jakákoli generace před ní, výzkumy varují, že současná generace mladých lidí bude mít jako první horší životní podmínky než jejich rodiče. To se za posledních 80 let nestalo. Je to patrné i na konkrétních číslech po celé EU; z 90 milionů mladých lidí v Evropě hrozí 27 milionům (téměř jedné třetině) chudoba a sociální vyloučení. Počet tzv. NEET (osob, které nejsou zaměstnané ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy) vzrostl na 4 miliony.

Rovněž se rozšiřuje propast mezi generacemi ve smyslu vzájemného porozumění, neboť postavení a výchozí pozice dnešní generace je jiná, než jakou zažila generace jejich rodičů. Je proto důležité sledovat a shromažďovat informace o nejnovějších trendech mezi mladými lidmi, o jejich životních podmínkách, přáních, zájmech, subkulturách a o jejich názorech na budoucnost. Tyto informace je třeba zohlednit v politikách a v postupech při práci s mládeží, aby bylo možné propojit reálnou situaci mladých lidí a účinnost politik a strategií na evropské, vnitrostátní, regionální i místní úrovni.

Mimořádný význam má skutečnost, že se o situaci mladých lidí a jejich budoucnosti poprvé za dlouhou dobu jednalo rovněž na nejvyšší politické úrovni, a to během neformálního summitu hlav států a předsedů vlád konaném v září roku 2016 v Bratislavě. Účastníci summitu se dohodli na bratislavském prohlášení a předseda Evropské rady, předsednictví Rady a předseda Komise shrnuli klíčové priority pro nadcházející měsíce v podobě bratislavského plánu¹. Jednou z nedílných součástí těchto dokumentů je cíl „zajistit perspektivní ekonomickou budoucnost pro všechny, uchránit náš způsob života a nabídnout lepší příležitosti mladým“. V rámci tohoto cíle jsou zdůrazněna opatření pro mladé lidi. Kromě závažného problému, jímž je nezaměstnanost mladých lidí, je třeba se zabývat i dalšími otázkami, konkrétně jak obnovit vztah mladé generace k myšlenkám a hodnotám evropského projektu jako takového. Mladí lidé vyrostli většinou ve zcela demokratických společnostech, takže si často nedokáží představit rizika ani důsledky života ve společnosti, jež není založena na toleranci, porozumění a demokratických hodnotách.

¹ Dokument SN 72/3/16 REV 3

Je třeba přemýšlet o tom, jak vzbudit či obnovit důvěru mladých lidí v myšlenky, na nichž byla Evropská unie vybudována. Vzhledem k tomu, že se hlavy států a předsedové vlád zavázali přijímat rozhodnutí týkající se lepšího života mladých lidí v EU, má předsednictví za to, že by ministři zabývající se otázkou mládeže měli Evropské radě, jejíž zasedání se koná v prosinci roku 2016, vyslat jasný signál.

Tváří v tvář všem výzvám a problémům, kterým mladí lidé v moderní Evropě čelí, se předsednictví v rámci svého mandátu snaží zaměřit se na pozitivní stránky politik v oblasti mládeže. Neměli bychom zapomínat, že mladí lidé jsou vnímavější a na změny reagují pružněji než starší generace. Mladí lidé mají obecně přirozený smysl pro spravedlnost a solidaritu. Vzhledem k tomu, že většina z nich byla vychována v multikulturní společnosti, mají v zásadě kladný vztah k diverzitě a toleranci. To bylo vidět i na výsledcích referenda o brexitu, v němž se více než polovina mladých lidí vyslovila vůči Evropské unii kladně. Mladí lidé, kteří jsou ohledně EU optimističtí, ji vnímají jako důležitý faktor pozitivní změny, jenž jim umožňuje cestovat a získávat zkušenosti v zahraničí. Tento názor na EU je patrný zejména mezi mladými lidmi, kteří mají osobní zkušenost s výhodami, jež členství v EU svým občanům přináší. Bylo by proto vhodné posílit stávající programy, jako je Erasmus+, nebo nové programy jako např. plánovaný program na vytvoření evropského sboru solidarity.

Během předsednictví byla v Košicích uspořádána evropská konference o mládeži, na níž se 250 mladých lidí ze všech členských států setkala s tvůrci politik. Společně navrhli a vypracovali 16 doporučení² pro členské státy a Komisi v rámci obecného tématu: „Umožnit mladým lidem zapojit se do rozmanité, propojené a inkluzivní Evropy“. Řada z těchto doporučení souvisela s výzvami, které jsou dnes v životě mladých lidí patrné, mimo jiné s jejich důvěrou v EU. Celkově bylo prozkoumáno osm oblastí:

1. Přístup ke kvalitním a zásadním informacím
2. Mladí lidé vystaveni tlaku: zvyšování odolnosti a sebedůvěry
3. Překonat strach a netoleranci – zažít rozmanitost
4. Směrem ke vzdělávacímu systému, který dává prostor potenciálu mladých lidí
5. Podpořit zapojení mladých lidí do společnosti, zejména v případě zranitelných skupin
6. Obnovit důvěru mladých lidí v evropský projekt
7. Program mobility: zaměstnání a vzdělání pro všechny
8. Přínos práce s mládeží a mládežnických organizací pro všechny

Mladí lidé, kteří se podíleli na konzultacích během pátého cyklu strukturovaného dialogu, a mladí lidé, kteří se přímo podíleli na vypracování uvedených doporučení, nyní očekávají, že uvidí, jak mohou být jejich názory zohledněny na evropské nebo vnitrostátní úrovni a jak budou na jejich nápady reagovat členské státy.

² Dokument 13457/16.

Ministři se vyzývají, aby v průběhu politické rozpravy v rámci Rady pro vzdělávání, mládež a kulturu konané dne 21. listopadu reagovali na otázky vznesené v tomto dokumentu. Za tímto účelem mohou zodpovědět jednu nebo více z následujících otázek:

- 1. Jak mohou s ohledem na bratislavský summit členské státy a orgány EU zlepšit vztah mladých lidí k myšlenkám, na nichž stojí evropský projekt?**
 - 2. Co je možné učinit na úrovni EU a na úrovni členských států, aby se obnovily vazby mezi mladou generací a tvůrci politik způsobem, který lépe zohledňuje realitu života mladých lidí a životní styly v dnešním světě?**
 - 3. V kontextu lepšího vztahu EU a mladých lidí, do jaké míry poskytují doporučení z konference v Košicích odpovědi na výzvy dnešní Evropy? Jaké z těchto doporučení byste mohli vzít v úvahu na vnitrostátní úrovni a jakým způsobem?**
-